

DRAMA ASTEREA

ONOR.

Biblioteca Universitară

Cluj

Piața Sf. George

„Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tătal, fără numai prin mine“.

Ioan 14, 6.

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Apare sub conducerea unui comitet

Redacția și Administrația :
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

HRISTOS IZVORUL CREDINȚEI NOASTRE

Cea dintâi datorie pe care o avem față de părintele nostru ceresc, Dumnezeu, este să credem în cuvântul lui, să avem credință în el. Înainte de înălțarea sa la cer, Mântuitorul dă Apostolilor următoarea poruncă: „Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi“. (Mc. 16, 15-16) Iată că cel dintâi lucru ce-l cere Mântuitorul dela noi este credința; căci ea face începutul vieții de creștin.

Se cuvine atunci, ca creștini buni să ne dăm dintru început seama de credința noastră și anume: ce este credința? de ce credința este necesară, adică de absolută trebuință? care este temeiul credinței?

Ce este credința? Știm că a avea încredere în cineva înseamnă a crede în cuvântul lui, înseamnă a te bizui pe cuvântul lui. A avea încredere în Dumnezeu înseamnă deci a crede în cuvântul lui, în mărturia sa. Evanghelistul Ioan ne spune: Dacă primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare (Ioan 5, 9) și cu atât mai mult trebuie s'o primim. Căci omul atârnă întru totul de Dumnezeu, chiar dacă omul ar spune că nu atârnă deloc. Dumnezeu este făcătorul și stăpânul nostru. De aceea mintea și voința noastră trebuie să se supună întru totul lui Dumnezeu prin credință. Iar prin credință se face începutul mântuirii omului, prin aceea că, ajutat de harul dumnezeesc, omul primește ca adevărate lucrurile pe care le descoperă Dumnezeu; și omul le crede nu pentru că le-ar fi pătruns cu mintea sa întru totul și le-ar fi înțeles pe deplin, ci bazându-se pe autoritatea lui Dumnezeu care le descoperă și care nu poate nici să înșele pe sine și nici să înșele pe altul, fiindcă el este Adevărul. Sf. Apostol Pavel ne spune că credința este adevărarea celor nădăjduite și dovada lucrurilor celor nevăzute (Ev. 11, 1).

Putem spune așadar că credința este aceea virtute care ne face să primim ca adevărate și să ținem cu tărie toate adevărurile descoperite de Dumnezeu și învățate în numele lui de sf. Biserică.

Credința este aceea care ne face să ducem o viață cu adevărat demnă, adică viață după voia lui Dumnezeu.

Tocmai de aceea credința este necesară, căci fără ea nu se poate o viață cu adevărat creștinească. Cel fără credință se rupe de izvorul vieții, de Dumnezeu. De aceea cel fără credință rămâne în întuneric și în moarte duhovnicească, fără să se poată mântui. Căci credința e nesupunere față de Dumnezeu și tăgadă a lui. După cum credința este supunere față de Dumnezeu, cum spune Ap. Pavel: „tot gândul îl robim (prin credință) spre ascultarea lui Hristos“. (2 Cor. 10, 5).

Prin credință trebuie să primim toate adevărurile descoperite de Dumnezeu. Aceste adevăruri nu ne-au fost descoperite fiecăruia în parte, ci ne sunt date de un mijlocitor, de un tălmăcitor al cuvântului dumnezeesc. Acest tălmăcitor este Biserica. Bisericii s'a dat să păstreze tezaurul cuvântului dumnezeesc, adevărurile descoperite, și să ne învețe pe noi. Biserica învață adevărurile credinței în numele lui Dumnezeu și nu dela sine; ea ne înfățișează mărturia și autoritatea lui Dumnezeu. De aceea, cine nu crede Bisericii, lui Dumnezeu nu crede. Biserica este trupul tainic a lui Hristos, și cel ce nu crede învățării Bisericii se desprinde de trupul tainic al lui Hristos și nu mai face parte dintre mădulările lui.

Pentru ca să avem credință în El, sf. Scriptură ne spune că „Dumnezeu în multe rânduri și în multe chipuri a vorbit odinioară părinților noștri prin prooroci, iar către sfârșitul acestor vremuri ne-a grăit nouă prin Fiul, pe care l-a pus moștenitor a toate și prin care a și făcut veacurile. Fiul, care

este strălucirea slavei și icoana ființei lui Dumnezeu și care ține toate cu cuvântul puterii sale“. (Ev. 1, 1-3) Iată așadar că Dumnezeu vorbește oamenilor prin prooroci, care fac și semne și minuni, pentru ca cuvântul lor dela Dumnezeu să fie crezut de oameni; dar în chip deplin și desăvârșit își spune Dumnezeu cuvântul său prin însuși Fiul său cel întrupat din Sf. Fecioară Maria, Dumnezeu adevărat și om adevărat totodată, Hristos. Prin el s'a făcut lumea, el este strălucirea slavei și icoana ființei Tatălui, prin el ni se adresează ~~direct~~ cuvântul lui Dumnezeu, fiindcă el Dumnezeu este. De aceea adevărata și deplina și desăvârșita credință în Dumnezeu apare „izvorește în oameni numai odată cu venirea lui“ printre noi. Prin Hristos ni se dă mântuirea omului de blestem, prin el ni se face cu puțință nașterea omului nou și omorîrea omului vechiu al păcatului, prin el avem înfierea noastră de către Dumnezeu. Pentru aceea el, Hristos este izvorul și temeiul nezdruncinat al credinței noastre. Pe Hristos se prijinește toată credința noastră. Prin viața sa, prin învățătura și fantele sale, Hristos s'a dovedit pe Sine Domn și Stăpân al cerului și al pământului, Dumnezeu adevărat. Prin minunile sale asupra naturii, ca înmulțirea pânilor, potolirea furtunii, umblarea pe mare și altele, Hristos s'a dovedit a fi Stăpânul desăvârșit al naturii; prin minunile săvârșite asupra duhurilor — alungarea demonilor, vindecarea demonizaților și altele — Hristos s'a dovedit a fi Stăpân desăvârșit al lumii spiritelor; prin minunile săvârșite asupra oamenilor, multe vindecări și învieri, Hristos s'a dovedit a fi Stăpânul desăvârșit al oamenilor, al vieții și al morții; prin minunile săvârșite asupra sa — ca umblarea pe mare sau schimbarea la față — Hristos se dovedește și Stăpân desăvârșit asupra sa. Cine este a-

cesta care este stăpân al naturii, al spiritelor, al oamenilor, al vieții și morții și al său, dacă nu Dumnezeu adevărat? Dar peste toate strălucește ca un soare minunea minunilor, învierea sa din morți. Aceasta este solia biruinții definitive, acesta este adevărul cel mare și minunat, pe acesta se întemeiază credința noastră și viața noastră ca creștini. Saltă și te bucură suflete creștinesc, căci Domnul și Stăpânul tău este pururea viu și mai puternic decât moartea și mormântul! Credința ta nezdruncinată să rămână, căci izvorul ei nesecat este! Invierea Domnului este viața noastră. La viață ne chiamă și viața ne-o cheazăște cea veste triumfătoare care s'a răspândit în dimineața învierii plecând dela groapa goală: Domnul a înviat! Toată credința noastră, de dincoace și de dincolo de mormânt atârnă de acest adevăr al învierii.

Tot această credință a fost și temelia vieții Apostolilor, ucenicilor, nenumăraților mucenici și tuturor creștinilor. Tot ce rostesc, tot ce scriu și tot ce fac, întreaga lume sufletească a lor izvorește și se întemeiază pe credința tare ca o stâncă de granit: că Domnul a înviat. „Mântuitorul nostru Iisus Hristos, spune Apostolul, moartea a stricat și a adus la lumină viața“. (2 Tim. 1, 10) „Și dacă nu a înviat Hristos, zadarnică este propoveduirea noastră și zadarnică este și credința voastră și ne aflăm și noi mărturii mincinoase ale lui Dumnezeu, că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat Hristos“. (1 Cor. 15, 14-15)

Tot eroismul ne mai întâlnit, toată înflăcărea Apostolilor a izvorit din convingerea lor în învierea Domnului. Ea a fost aceea care din oameni slabi și fricoși i-a făcut biruitori chiar și în chinurile cele mai mari și în fața morții. Oamenii din lumea veche tremurau de frică în fața morții. După înviere, lumea veche a putut să vadă oamenii care fără frică priveau moartea în față și în mijlocul chinurilor celor mai grozave rosteau cu evlavie numele lui Iisus. Iată puterea de

prefacere a credinții în înviere.

Credința în înviere stă la temelia creștinismului și a Bisericii de atunci până azi și până la sfârșitul veacurilor. Intemeierea Bisericii și dăinuirea ei dealungul veacurilor ar rămâne neexplicabile fără minunea învierii. Fără convingerea în înviere, Biserica n'ar fi; dar fiindcă învierea este o realitate, Biserica există și va exista și nici porțile iadului nu o vor birui, zice Domnul.

Solia învierii fundamentează credința noastră. Hristos trăiește și este cu noi. Hristos e viu și cu noi este pururea trupește în Biserică. El ne chiamă pe fiecare la sine, ca viața să ne-o închinăm lui prin credință și prin faptă, iar prin lucrul fiecărui din noi, el să răspândească împărăția harului și a adevărului și a vieții, după cum însuși ne spune: „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede întru mine, de va și muri, va fi viu. Și tot cel ce trăiește și crede întru mine, nu va muri în veci“. (Lc., 11, 25-26). Ca și Toma care s'a încredințat prin pipăire de înviere, strigăm: „Dumnezeu l-a înviat pe el din morți, ne spune Sf. Ap. Petru, și i-a dat lui mărire, ca credința voastră și nădejdea să fie întru Dumnezeu“ (1 Petru 1, 21).

Credința în Hristos cel înviat este mângâierea noastră. Ea dă bucuria de a trăi și înțeles și măreție vieții noastre. Fără credința în Hristos cel înviat dorurile de mai bine, năzuințele spre fericire și chiar înaltele idealuri își pierd puterea.

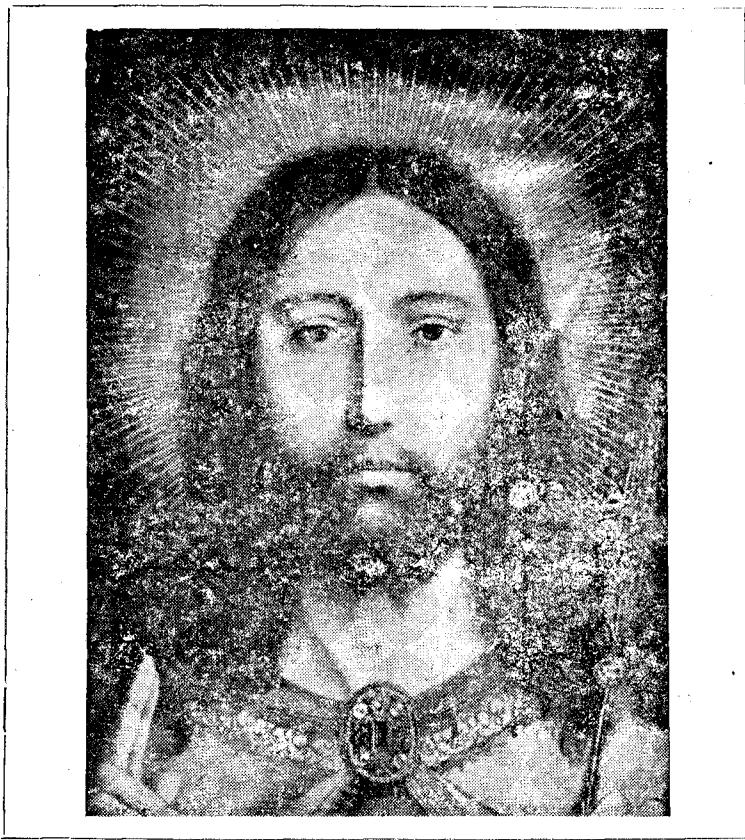
Dar a avea pe Hristos cel înviat și a-ți întemeia viața pe el, Hristos — izvorul credinței noastre — înseamnă a deține cheia de înțelegere a tainelor vieții și morții, pentru ce trăim și pentru ce murim.

A avea pe Hristos înseamnă a ști că moartea s'a biruit, și înseamnă a fi părtaș cu Hristos la biruință, înseamnă a ști că deavolul a fost rușinat și că s'a deschis calea mântuirii.

A avea pe Hristos înseamnă a cunoaște rostul științei, artei, filosofiei și întregii culturi omenesti și al tuturor strădaniilor de mai bine.

Multe sunt întâmplările vieții, și bune și rele, și grele sunt nu odată sarcinile ei, dar a avea pe Hristos înseamnă a nu cădea niciodată zdrobit de ele.

Noi creștinii știm, prin credința în Hristos, cât de nemărginită este iubirea lui Dumnezeu, care n'a cruțat nici pe Unul născut Fiul său, ci l-a dat ca răscumpărare pentru noi și pentru viața lumii. De aceea trebuie să ne bazăm credința pe el și să-l primim ca pe Domnul și Mântuitorul, ca pieri-

Mântuitorul

ciunea să se înlăture și viață să avem, acum și în veci.

Noi creștinii știm, prin credința în Hristos, că rostul cel mai înalt al vieții noastre în lume este să intrăm și să rămânem în rândurile celor ce lucrează la clădirea împărăției lui Dumnezeu în lume, împărăția harului și adevărului, împărăția luminii, sfințeniei și dreptății. Hristos ne dă luminile credinții și tăriile sufletești, pentru ca cu desăvârșită și neîndoelnică încredere în biruință să ne trăim cu demnitate de creștini viața. Căci puteri nebănuite și nebiruite sălășluiesc în acela care are pe Hristos cu el și în el,

și nu-i nicio forță nici în lume nici înafară de lume care l-ar putea doborî, cum ne spune Scriptura. După cum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi întru înnoirea vieții să umblăm. — Să umblăm întru înnoirea vieții în Hristos, să umblăm adică să lucrăm pentru o viață de adevăr, lumină și dreptate — cum ne învață Hristos și Biserica, să păstrăm tare și vie credința în biruința binelui prin Hristos, să păstrăm cu noi și în noi pe Hristos, izvorul credinței noastre.

Mărire ție Hristoase Dumnezeu nostru, izvorul credinței noastre, Mărire ție!

Prof. Dr. I. TODORAN

† Prot. Dr. GHEORGHE SOFIAN

Taina Sfintei Euharistii

Taina Sfintei Euharistii, a Cuminăcăturii sau Impărtășanții este acea taină prin care creștinul primește sub forma pâinii și a vinului, însuși trupul și sângele Domnului Iisus Hristos. Materia acestei Sf. Taine este pâinea dospită și vinul curat, în care se toarnă puțină apă caldă, amintindu-ne că din coasta lui Iisus a curs sânge și apă. Taina aceasta este unica în care materia se prefăce. Formula, este rugăciunea invocării Sfântului Duh. Pâinea și vinul se prefac în trupul și sângele Domnului în timpul Sf. Liturghii, atunci când preotul se roagă în altar și zice: Doamne, trimite Duhul tău cel Sfânt peste noi și peste darurile acestea ce sunt puse înaintea și fă adică pâinea aceasta cinstit trupul Hristosului tău, iar ce este în paharul acesta, cinstit sângele Hristosului tău, prefăcându-le cu Duhul tău cel Sfânt.

Această rugăciune e numită *epicleză*.

Catolicii cred că prefacerea pâinii și a vinului în trupul și sângele Domnului se săvârșește prin rostirea cuvintelor: „Luați mâncăți“ și „Beți din acesta toți“... iar nu prin epicleză. Ei întrebunțează apoi la sf. împărtășanie azimă în loc de pâine dospită și nu împărtășesc pe laici decât cu azimă, păstrând numai pentru

preoții împărtășirea și cu vin.

În ceea ce privește afirmația eronată a catolicilor că prefacerea ar urma imediat după rostirea cuvintelor de instituire, ca dovadă avem Liturghiile din Biserica veche, Liturghia Sf. Iacob, Liturghia din cartea III-a a Constituțiilor apostolice, Cap. 12, în care există epicleza.

Liturghia Sf. Vasile, a Sf. Ioan Gurădeaur, Sf. Părinți Irineu, Ciril din Ierusalim, Fer. Augustin, Sf. Ioan Damaschin, atestă epicleza. Deci e evident că nu cuvintele... luați mâncăți... formează epicleza, ci invocarea Duhului Sfânt.

Din veacul al 13-lea catolicii, pe motiv că „Beți dintru acesta toți“... s'ar referi numai la Sf. Apostoli, și că unde e trup viu este și sânge, au retras laicilor potirul. Motivele ar fi ca să nu se verse potirul și greutatea de a conserva vinul în țările calde, apoi că ar fi mai igienic așa.

Ori, noi știm că Iisus a instituit Euharistia pe două elemente: pâine și vin pentru toți oamenii.

Apoi, pe motiv că Iisus a așezat taina Euharistiei în timpul Paștilor evreești și anume în ziua primă a azimilor, susțin catolicii că pe azimă ar fi așezat Hristos Euharistia și de aceea întrebunțează și ei azimă. Noi știm că Iisus a fost răstignit în 14 Nisan. Prima zi a azimilor era

15 Nisan (Sâmbătă). Euharistia a fost așezată în seara zilei ce a premers morții Sale, deci în seara zilei de 13 Nisan (Joi seara) și în această zi era în întrebunțare prin casele ludeilor pâinea dospită. Pâinea dospită și vinul natural din struguri, s'au întrebunțat în Biserica apostolică și post apostolică. Deci n'au dreptate catolicii.

Care sunt foloasele Sfintei Impărtășanii? Cel ce se împărtășește, se unește cu Hristos și prin aceasta sporește în sine harul dumnezeesc și slăbește înclinarea inimii spre rele, se curăță de păcate și se face părtaș vieții veșnice. Nu dobândește însă aceste foloase decât numai cine se apropie cu vrednicie de Sf. Impărtășanie, adică cine și-a curățit mai întâi sufletul prin pocăință și este înarmat cu credință tare și nădejde sigură în Dumnezeu, iar cine se împărtășește cu nevrednicie, săvârșește un mare păcat, și-și atrage osândă grea.

Cu cât cineva se împărtășește mai des cu atât e mai bine. Vechii creștini se împărtășeau dacă nu totdeauna zilnic apoi în toate Dumneccile și sărbătorile. Așa s'ar cădea să îndemnăm pe creștini să facă și acum, dar dacă nu putem pe toți să-i facem să se împărtășească așa de des, măcar în cele patru posturi ale anului.

Sf. Euharistie este și jertfă. Preoții Vechiului Testament aduceau jertfe de animale, pentru tertarea păcatelor. Sângele animalelor era semnul curățirii, iar corpul se ardea. Mântuitorul s'a jertfit pe sine odată pentru toată deauna și pentru toată omenirea. Dela jertfa Lui au încetat jertfele crunte. El a înființat o jertfă nouă, sub forma pâinii și a vinului. Sf. Euharistie se săvârșește într-o pomenirea jertfei Sale de pe Golgota. Este *jertfă de cerere, de laudă și de mulțumire*, ce se aduce atât pentru cel viu, cât și pentru cel morți.

Dovezi biblice: La Ioan 6, 33-53. După ce Mântuitorul săturase mulțimile în chip minunat a anunțat așezarea acestei Sfinte Taine. Instituirea tainei o găsim la Matei 26, 26-28, mai clar la Luca 22, 19-20. Aceste cuvinte au înțeles literar și nu simbolic.

Păcatul în Vechiul Testament era ispășit prin sânge (Evrei 9, 20), adică prin moartea celui ce l-a făcut. Se substituia însă prin sângele animalului ce se aducea jertfă.

Legea cea nouă ca o perfecțiune a celei vechi nu putea fi așezată altfel decât tot prin sânge, dar prin sângele lui Hristos. Sf. Ap. Pavel la I Cor. ne spune cu câtă curățenie să ne apropiem de trupul și sângele Domnului, deci vinul nu simbolizează, ci e însuși sângele Domnului după epicleză.

2. Sf. cuminăcătură e o taină ce aduce tertarea păcatelor și împărtășirea cu Hristos.

3. E o jertfă adusă de Hristos pe Golgota pentru tertarea păcatelor.

4. Sf. cuminăcătură e și ospăț de comemorare a patimilor Domnului. (Luca, 22, 19 și I Cor. 11, 26).

5. Nu orice pâine și vin sunt trupul și sângele Domnului, ci numai acele ce sunt aduse la Sf. Liturghie și prefăcute prin rugăciunile preotului legiuit în trupul și sângele lui Hristos.

6. Numai preotul legiuit poate săvârși sf. cuminăcătură, căci e taină. (I Cor. 4, 1).

Dovezi patristice: Sfinții Părinți învață prezența reală a lui Iisus în Sf. Euharistie, așa Sf. Iustin Martirul, apăra pe creștini contra păgânilor, când aceștia afirmău că în adunările lor, creștinii mâncau trupul unui prunc și beau sângele lui.

Irineu, Tertulian, Ambrozie, Augustin, Ioan Damaschin zic: „pâinea ce o vedeți pe altar e trupul lui Hristos, iar ceace conține paharul e sângele lui Hristos.

Doctrina noadelor ecumenice la fel învață despre Euharistie. Totdeauna cuvintele de instituire a tainei au fost luate de Sf. Părinți în sens literar și niciodată nu s'a zis că pâinea și vinul simbolizează trupul și sângele Domnului.

Protestanții afirmă că abia în veacul al 13-lea a fost Sf. Euharistie ridicată la rangul de dogmă, dar atunci cum se face că în toate liturghiile ortodoxe și cele romano-catolice și la toate comunitățile eterodoxe care există până azi în orient, se află invocarea Duhului Sfânt (epicleza)?

Părinții bisericești învață că după epicleză nu e mai mult pâine și vin, ci trupul și sângele Domnului.

Sectarii susțin că nu e taină, ci o simplă mâncare comemorativă în care pâine și vinul simbolizează trupul și sângele Domnului.

O numesc „Cina Domnului“, și o fac în amintirea patimilor și pentru moartea Domnului. Vinul rămâne natural și nu se preface în sânge (e rodul viței) și se bazează în această susținere pe cuvintele dela Matei 26, 29. Dar la Luca 22, 17-20 se spune pe larg că la primul pahar a fost vin, dar la al doilea pahar au fost așezată Sf. Euharistie, când Hristos a zis „Aceasta este sângele meu“.

Sectarii au mai zis, pe baza textului dela Luca 22, 19: „Aceasta să o faceți întru pomenirea mea“ și dela I Cor. 11, 26: „De câte ori mâncați pâinea aceasta și beți acest pahar, vestiți moartea Domnului până va veni“, că ar fi o mâncare comemorativă pentru amintirea patimilor și morții Domnului...

Noi zicem că e taină și împărătește harul Sf. Duh, care ține și sfințește.

Ei zic că nu poate fi jertfă Euharistie, că ea s'a adus o singură dată pe Golgota și nu se poate repeta.

Noi zicem că Euharistia nu repetă jertfa de pe Golgota, ci o actualizează, o continuă. Mântuitorul în locurile de mai sus spune să nu înceteze.

Apoi, mai spun ei, copiii ar fi oprți dela Sf. Euharistie, pentru că nu fac pocăință, ori Mântuitorul a zis: Beți dintru acesta toți, adică și copiii. El a zis să nu oprim copiii a veni la El, de a se uni cu El.

În sfârșit zic ei că la I Cor 10, 16 Sf. Pavel zice de o singură pâine și se aduc 5 prescuri.

Noi spunem că numai din una se scoate Sf. Agneț și se cuminecă preoții și poporul, celelalte sunt miridele pentru cinstirea sfinților, viilor și morților. Potrivirea nu e cuminecare. Că Iisus a dat pâine separat și vin separat, asta nu e esențial. Apa caldă e simbolizarea Sf. Duh, întărirea credinței.

Tatăl nostru Carele ești în ceruri

Și apropiindu-se un ucenic de Mântuitorul l-a rugat zicându-i: „Doamne, învață-ne a te ruga, precum Ioan și-a învățat pe ucenicii săi“. (Luca 11, 1) Iar Mântuitorul răspunzându-i l-a zis: „Și când te rogi, nu fi ca fățarnicii, că iubesc în adunări și în unghiurile ulstelor stând să se roage, ca să se arate oamenilor. Amin zic vouă, că își dau plata lor.

Iar tu când te rogi, intră în cămara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău, celui întru ascuns și Tatăl tău, cel ce vede întru ascuns, v'a răsplăti ție la arătare.

Și rugându-vă să nu grați multe ca păgânii, că li se pare că, întru multă vorba lor vor fi auziți.

Deci nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai înainte de-a cere voi dela Dânsul.

Deci așa să vă rugați voi: Tatăl nostru, carele ești în Ceruri; sfînșească-se numele Tău“...

Prin acest răspuns Mântuitorul a fixat odată pentru totdeauna, până la sfârșitul veacurilor, modul, în care trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu. Și El a făcut acest lucru, fiindcă știa ce putere uriașă reprezintă rugăciunea pentru sufletul ce se află în luptă cu păcatul, pentru sufletul ce năzuiește a cuceri împărăția pe care o propovăduia Fiul lui Dumnezeu. El experimentase, în marea dramă pe care o trăia El însuși, această putere a rugăciunii. Căci trăsătura esențială a vieții Mântuitorului este tocmai rugăciunea. Evangheliile ne arată clar, că viața Mântuitorului a fost „o viață a rugăciunii, o viață în rugăciune, o viață din rugăciune; o rugăciune vie a fost întreaga viață a Mântuitorului“. Istoria întreagă a omenirii nu ne poate da un alt exemplu care să-l întrecă pe Mântuitorul nostru în această privință, fiindcă nici un alt om nu s'a închinat atât de mult și așa de desăvârșit ca Iisus. Evangheliile ni-l pre-

zintă mereu pe Mântuitorul în rugăciune:

„Iar a doua zi, sculându-se de cu noapte, a ieșit și s'a dus în loc pustiu și s'a rugat acolo (Mc. 1, 35)

„Și slobozind noroadele, s'a sufl singur la munte, să se roage“. (Matei 14, 20).

„Iar El se ducea în pustie și se ruga“ (Luca 5, 16).

„În zilele acestea ieșit-a la munte ca să se roage și toată noaptea petrecut-o în rugăciune către Dumnezeu“ (Luca 6, 12).

„Și ieșind s'a sufl, după obicei, în Muntele Maslinilor“

Iar dacă au sosit la locul acesta, a zis lor: Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită.

Și El s'a depărtat de dânșii ca la o aruncătură de piatră și, ingenuchind, se ruga“ (Luca 22, 39, 41).

Rugăciunea este sufletul activității mesianice a Mântuitorului. În toate momentele cruciale ale vieții Sale, El se roagă: Se roagă la intrarea Sa în lume, (Ep. către Evrei 10, 5), în templu, la botezul Său, înainte de a-și alege apostolii, la instituirea euharistiei, după cina cea de taină, se roagă cuprins de spaima morții în prădina Getsmani, se roagă spânzurat pe cruce între cei doi tâlhari; El se roagă până în clipa morții Sale. Pe toți oamenii cu care El vine în contact îi îndeamnă la rugăciune, pe toți îi învață să se roage (Luca 11, 1) și se roagă pentru toți: pentru copii (Mat, 19, 13, Marcu 10, 13, 16), pentru bolnavi (Marcu 7, 34), pentru Petru (Luca 22, 31), pentru ucenicii Săi, pentru credincioșii tuturor timpurilor și chiar pentru cei care l-au crucificat. (Luca 23, 34). În Ierusalim, în Nazaret și în Capernaum, în cămăruța ascunsă a sufletului Său divin, în pustie, în templu, în grădini singuratic, în munții Galileii și ai Iudeii mereu îl întâlnim pe Mântuitorul ingenuchiat în rugăciune.

Așa îndeplinește Mântuitorul, în-

tr'un chip desăvârșit, porunca pe care El ne-a lăsat-o nouă: de-a ne ruga pururea și a nu ne lenevi (Luca 18, 1).

Legătura și raportul Său cu Dumnezeu l-au formele cele mai strânse și cele mai intime, rugăciunea devenind pentru Mântuitorul nostru o convorbire a unui copil ce se află pe pământ cu Tatăl său care e în ceruri. În aceasta se află deosebirea nemărginită între felul cum se închină Iisus, și ne învață să ne închinăm și noi, și modul cum se închinau oamenii înainte de venirea Sa în lume.

Rugăciunea este o manifestare firească a sufletului uman ce pălăie ca o clipită între două veșnicii. Ea a apărut pe buzele și în gândul omului ca un protest pe care acesta îl ridică împotriva realității prinosă în nimicnicie, ea este un anel, pe care omul l-a făcut împotriva seninței veacului acestuia, în care el nu poate avea nici o certitudine fiindcă prea schimbătoare și nestatornice sunt valorile lui.

Oamenii s'au rugat totdeauna, dar ei nu s'au rugat totdeauna cu duhul și cu adevărul în duh și în adevăr, ci de multe ori ei au alunecat pe cărările rugăciunii idolatre și ale formalismului fariseic. Închinătorul păgân era convins, că prin vorbărie multă va cuceri bunăvoînța zeității la care se roagă. O înșirare de cuvinte și de formule lipsite de orice sens, trebuia să aibă o influență constrângătoare asupra acestei zeități. Dar nici practica fariseică la rugăciune nu se deosebea cu nimic de cea păgână. Fariseii se închinau numai în public, pentru a putea fi văzuți de oameni. „Adeseori se făceau că l-a apucat ora rugăciunii pe stradă, atunci căutau un loc mai frecventat de oameni, fie un colț de stradă, fie o piață publică, unde cu glas tare și semne exagerate, începeau a bolborosi cuvinte neînțelese.“ Din acest motiv Mântuitorul osăndește aceste practici și, la ruga ucenicilor Săi, care nici ei nu știau cum să se închine, se hotărăște să precizeze pentru toate timpurile și pentru toate veacurile, caracteristicile esențiale ale rugăciunii veritabile și să-l învețe pe ucenicii Săi și pe noi toți cei care suntem mădulare ale Bisericii Lui mântuitoare, să ne închinăm rugăciunea cea adevărată.

El ne-a învățat că rugăciunea trebuie să fie o convorbire pioasă a sufletului nostru cu Dumnezeu; o convorbire care are loc în taințele acestui suflet. De acela două lucruri sunt esențiale în orice rugăciune veritabilă: cererea omului și răspunsul lui Dumnezeu la această cerere. În rugăciune este vorba de despre un dialog între om și Dumnezeu, între comunitate și Dumnezeu. Rugăciunea este o strigare a nevoilor, a năzuințelor, a josiției, a păcatului și a neputinței existenței umane. Față de practica păgână a rugăciunii, Mântuitorul accentuează rugăciunea inimii, rugăciunea în care sufletul uman își mărturisește dependența față de Dumnezeu, în care sufletul recunoaște pe Dumnezeu ca obârșie și izvor al tuturor bunurilor ce pot feriți acest suflet. În rugăciune sufletul se ridică la cea mai înaltă demnitate a sa: el se pune în legătură cu Creatorul său și se face părtaș harului sfinților al acestuia. În rugăciune omul năzuiește spre Dumnezeu, far Dumnezeu se coborâ în sufletul omului pentru a-l înobilă, a-l renaște la o viață adevărată, pentru a-l sfinți, pentru a-l face părtaș la ceace este mai înalt și mai sfânt.

Mântuitorul înlocuiește practica

rugăciunii păgâne, ce rămânea prinsă în marginile lumescului, și combate formalismul fariseic, așezând în locul acestora o superioară concepție despre rugăciune; rugăciunea ca un mijloc admirabil prin care noi primim puteri din alte sfere decât cele pământești, din sferele supranaturale. Căci prin rugăciunea care ne-a învățat-o El, noi ne întărim în certitudinea, că noi, cei ce suntem credincioși Lui, nu suntem pe veci raizonierii colbului acestui veac, certitudinea că nădejdea și încrederea noastră este Dumnezeu.

În acest sens creștin Mântuitorul a transformat rugăciunea într'un mijloc prin care sufletul omenesc se poate desăvârși, făcând din rugăciune o hrană duhovnicească a sufletului o păvază sigură împotriva păcatului și drum ce duce sigur la apropierea omului de Dumnezeu.

De aceea putem socoti drept cea mai mare binefacere spirituală pe care ne-a dăruit-o Mântuitorul, faptul că El ne-a învățat, prin rugăciunea „Tatăl nostru“ desprinsă de pe buzele Lui, rugăciunea cea adevărată.

„Tatăl nostru“ este rugăciunea Domnească, nu fiindcă ea ar fi singura rugăciune potrivită păreriilor Mântuitorului, ci fiindcă prin ea El a fixat pentru toate veacurile prototipul rugăciunii creștine, care începe cu cuvintele „Tatăl nostru, carele ești în ceruri“. În clipa în care buzele Mântuitorului au pronunțat acest început de rugăciune, care este adresată „Tatălui nostru din ceruri“, ucenicii Lui au înțeles, că învățătorul lor le-a descoperit adevărata taină a lumii și a vieții omenești. El le vorbise de multeori despre Tatăl Său din ceruri; care ne iubește pe toți; (Ioan 16, 27) care poartă de grijă la toți; (Matei 6, 25-34) care ascultă cele mai ascunse cereri ale noastre; (Matei 6, 6; 7, 11) care cunoaște necazurile noastre cele mai neînsemnate; (Matei 6, 8) și care pentru a ne mântui de robia păcatului și-a trimis în lume pe însuși Fiul său. (Ioan 3, 16). Dar acum El le poruncește că acestuia au să se închine, fiindcă acesta este Dumnezeu adevărat „Tatăl nostru din ceruri“. Dumnezeu nostru este Tatăl nostru, acesta este adevărul fundamental creștin pe care îl exprimă începutul rugăciunii domnești.

Mântuitorul ne descoperă pe Dumnezeu cel adevărat, care este Tatăl nostru cel din ceruri și care este identic cu iubirea cea nemărginită.

Mântuitorul ne învață că Dumnezeu este acela cărui omul îi dă-torează ascultare necondiționată și în fața cărui el trebuie să se justifice. Dar Iisus nu se oprește aici, fiindcă El venise în lume să-l descopere omului pe Dumnezeu cel adevărat, care este Tatăl din ceruri al tuturor oamenilor, așa dar iubire și bunătate nesfârșită de care omul se poate apropia în rugăciune nu cu groază, spaimă și cutremur ci cu încredere, nădejde și cu iubire, așa cum se apropie un copil de tatăl său.

„Tatăl nostru, carele ești în ceruri“ această agrăire așa de simplă dela începutul rugăciunii domnești are o semnificație nespuse de adâncă în creștinism, fiindcă ea determină esența lui Dumnezeu la care ne închinăm, care este putere, bunătate și o persoană într'una, fiindcă altcumva Ea n'ar putea auzi și primi rugăciunea noastră. Un Dumnezeu impersonal, ca o simplă idee - oricât de înaltă ar fi aceasta - cu care omul nu poate sta într'un raport personal, într'un raport comunitar, este o simplă construcție filosofică. Noi creștinii ne rugăm lui

Dumnezeu pe care, după învățătura Mântuitorului, îl numim „Tatăl nostru”, tocmai fiindcă avem certitudinea că El ne și răspunde la rugăciunea noastră. Rugăciunea creștină este de aceea un dialog între un eu și Tu, între om și Dumnezeu, între un fiu și un Tată.

Motivul pentru care noi ne închinăm și ne rugăm Lui se află cuprinsă în El însuși, fiindcă El este obârșia ce n'are obârșite și prin aceasta Creatorul lumii și al nostru. De acela pentru Mântuitorul nostru totul, căci, după spusa Sa, El n'a venit în lume decât să împlinească voia Tatălui Său, El este „trimisul Tatălui Său” (Ioan 6, 32), minunile, săvârșite de El sunt opera Tatălui Său (Ioan 5, 32), El este drumul spre Tatăl Său (Ioan 14, 6; Mt. 11, 27). Din acest motiv dreptul de a-L numi pe Dumnezeu „Tată” este privilegiul creștinilor, așadar a celor ce cred cu toată tăria în Mântuitorul nostru - Fiul lui Dumnezeu - după spusa Evanghelistului: „Iară celor ce L-au primit pe dânsul (pe Iisus) și cred întru numele Lui, le-a dat putere să se facă fii ai lui Dumnezeu”. (Ioan 1, 12) Mântuitorul Iisus descopere oamenilor pentru prima oară în istorie, că El este calea care duce la înflarea din partea lui Dumnezeu a celor ce împlinească voia acestuia, ca să poată zice cu același Evanghelist: „Vedeți că iubiți ne-a dăruit nouă Tatăl, că ne numim și suntem fii ai lui Dumnezeu”. (Ioan 3, 1).

De acela pentru noi, cei ce urmăm sfatul Mântuitorului și ne rugăm, nu există nici un adevăr mai sigur decât acela că Dumnezeu este Tatăl nostru și că totul ceea ce se află ca iubire și gingășie în conceptul de tată este lăsat în umbră de nemărginita „iubire a Tatălui nostru din ceruri. Dar în același timp această certitudine naște în noi conștiința că devenind fii ai lui Dumnezeu noi nu mai suntem robi ai veacului acestuia ci slobozi: „hrisovul de noblețe îl constituie primul cuvânt din rugăciunea domnească: Dumnezeu e Tatăl nostru”. (Prof. Ioan Goron, Impărăția lui Dumnezeu, 1942, p. 36).

Suntem fiii lui Dumnezeu, aceasta este singura și cea mai de preț demnitate a creștinului.

Și după ce ingenunchind, ne îndreptăm gândul nostru spre Tatăl nostru din ceruri, noi spunem „sfințească-se numele Tău”. Este cel dintâi lucru pe care trebuie să-l cerem - după indemnul Mântuitorului către ucenicii săi - Tatălui nostru din ceruri. Și aceasta fiindcă pentru creștin numele lui Dumnezeu trebuie să fie sfânt. Dumnezeu este în esența Sa cea mai intimă sfințenie absolută. Sfânt nu este decât singur Dumnezeu și de aceea cetele îngerești îi cântă preamărindu-l: Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de măria Lui”. Și noi cerem Tatălui nostru din ceruri, să ne învrednicească a-L sfinți numele Său, ceea ce însemnează a ne învrednici ca să viețuim în așa fel, încât faptele noastre să mărturisească calitatea pe care o avem de a fi fiii lui Dumnezeu celui sfânt. Noi îi sfințim numele lui Dumnezeu făcându-ne demni de a fi numiți fiii Săi, demni de a ne împărtăși cu harul său cu care sfințește, demni de a-L împlinea voia Sa în lume. Căci sfințenia, așa cum a definit-o Mântuitorul și cum o învață Evangheliile, nu este altceva decât realizarea voinței lui Dumnezeu Tatăl în lume.

În această privință noi avem exemplul Mântuitorului și al miilor

de sfinți și martiri, care n'au fost altceva decât sfințitori și preamăritori ai numelui lui Dumnezeu. Ei sunt îndreptare pentru noi despre felul cum trebuie să sfințim numele lui Dumnezeu în lume.

De aceea trebuie să spunem că cel ce rostește cea dintâi cerere din rugăciunea învățată de Mântuitorul - Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău - face făgăduință, că în viața aceasta va urma pe Hristos și va imita pe sfinți și pe martiri și că se va călăuzi mereu de porunca cea mai înaltă a creștinismului: *porunca iubirii* a acelei iubiri creștine care sfințește numele lui Dumnezeu și care totuși nu e mulțumită niciodată cu sine, fiindcă ea descopere mereu noi și noi motive de a sfinți numele lui Dumnezeu în lume.

GÂNDURI PENTRU VREMEA POSTULUI

Primăvara

Semnele iernii cu incetul se slăbesc. Haina de omăt care a îmbrăcat fața pământului piere și se preface în apă. Gerul iernii nu-și mai poate ține tăria, sorocul lui merge spre sfârșire. Vânturile reci se preschimbă și ele, se domolesc și se imblâzesc. Pământul și firea incunjurătoare începe să se trezească din somnul cel greu al iernii. El se desmorțește din pricina vremii, căci ea nu-i mai îngăduie să stea nemișcat și lipsit de viață, ca un mort.

Știința ne învață că poziția pământului față de soare este schimbătoare. În vremea iernii pământul este mai aproape de soare, dar razele soarelui cad pieziș pe suprafața lui și astfel ele nu pot să producă căldură.

Primăvara pământul este mai departe de soare, dar acum are o poziție dreaptă spre soare, din care cauză razele acestuia, căzând mai perpendicular pe pământ, se frâng și produc căldură. Așa începe și răsare primăvara cea firească. Pe nesimțite ploile timpurii, spală și curăță înfățișarea pământului. Încă din mustul zăpezii răsar cei dintâi vestitori primăvărețici: ghiocelii. Colțul ierbii încă își vedește puterea, trezit la viață de lumina și căldura soarelui.

Cum înaintăm în vremea așteptată, pământul gol și pustiu, se îmbracă pe toată întinderea sa în haină nouă, cu verdeața datătoare de viață și hrană.

Văzduhul își primește și el oaspeții săi: paserile cele cântărețe.

În mijlocul primăverii, firea se preface într-o uzină uriașă mută, dar totuși adânc grăitoare. Cu dreptate se plinește cuvântul slăvitului Pavel «că cele nevăzute ale lui Dumnezeu, se văd dela zidirea lumii, înțelegându-se din fapte, adică vecinica lui putere și dumnezeire» (Rom. 1, 20).

Ci omul nostru lăuntric tânjește și nizuește după primăvara duhovnicească. Glăsuște doar psalmistul «cum dorește cerbul izvoarele de apă, așa te dorește sufletul meu pe tine Dumnezeule» (ps. 41, 1). Aceasta este însușirea lui. Și totuși de-atâtea ori sufletul

în nemărginita sa bunătate Hristos, Mântuitorul nostru, ne-a dăruit rugăciunea Tatăl nostru, ca să ne călăuzească pașii pe drumul mântuirii noastre și să ne facă părtași ai iubirii lui Dumnezeu Tatăl. Din ea noi am desprins astăzi concepția noastră despre adevăratul Dumnezeu, care este Tatăl nostru din ceruri, și despre atitudinea pe care noi creștinii trebuie s'o avem, pentru a-L sfinți numele Său cel mare.

Atâta timp cât va exista pe întinsul pământului un om, care să rostească smerit și cu evlavie „Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău”, ea va fi mereu prezentă în lume.

Prof. Dr. NIC. BALCA

într'ânsul semințele cele bune. Să ne încredințăm, fraților, că și aici avem aceeași pricină ca în firea din afară: poziția nefirească în care păcătosul stă față de Dumnezeu - Soarele cel Ceresc.

În fire, pământul nici iarna nu este lipsit de lumina soarelui, dar sufletul păcătosului se întoarce cu totul dela Soarele Vieții, se învâle și se cufundă în noaptea și negura deasă a păcatului, încât și razele de lumină dintr'ânsul se întunecă.

Totuși, lumina care sălășluiește în lăuntru său, ajutată de Harul cel de sus, are putere răsbătătoare. Sufletul cel căzut, cel întunecat de negreață răutăților și a ranelor sale, ori când poate să se întoarcă și să stea în poziția cea firească, cea dreaptă, spre Dumnezeu și să înceapă o viață nouă, primăvara cea duhovnicească.

Suflete al meu, ia aminte că a sosit vremea ta, primăvara postului Invierii. Trezește-te! Desmorțește-te din iarna și înghețul în care ai stătut. Întoarce-ți fața ta către Soarele cel Duhovnicească și casa ta se va lumina, se va încălzi. Semințele bunătăților ce-or nestrăcioase, vor odrăsi într'ânsul și se vor preface în livadă care va desfăta ochii sufletului, celor ce vor căuta spre tine.

Pr. L. DAVID

LA MIJLOC DE CALE

Ne găsim pe calea marelui post, ca niște călători ce drumețim spre ținta luminoasă a Praznicului Invierii Domnului. Firea noastră omenească, cere, ca orice cale ce o străbatem să fie presărată cu semne, cari să arate depărtările ce am străbătut, precum și cu locuri de popas, unde să ne improspătăm puterile ce ni s'au istovit ostentind până la acel loc.

Biserica noastră, în grija ce o are pentru fiii ei dreptslăvititori, a așezat în această Duminecă ce se află la mijlocul marelui post, semnul Sfintei Cruci, ca un hotar între calea străbătută până aici, și postata de drum ce trebuie să o mai facem.

În mijlocul acestui drum, a fost răsădit lemnul crucii, întocmai după cum a fost sădit pentru Adam pomul cunoștinței binelui și a răului, în grădina Paradisului.

Dacă pentru strămoșii noștri, lemnul cel verde și încărcat de roadele ispitelor, a fost pricina căderii și a osândei lor, pentru noi lemnul cel fără frunziș trecător, al Sfintei Cruci, trebuie să fie „puterea lui Dumnezeu”. Pe lângă faptul, că prin forma sa e ca un semn ce arată prin răsfrângerea brațelor sale, încotro trebuie să-și ațintească privirea sufletului nostru, de el atârână cel mai sfânt rod ce a fost imblat oarecând muritorilor, de pe el ni se împărtășește pâinea cea cerească, ce se frânge pentru fertarea păcatelor. Cu brațele sale îndreptate spre ceruri, ne îndeamnă să ne ridicăm și noi privirile din noroiul patimilor, către locașul cel veșnic unde trebuie să se îndrepta tot sufletul credincios.

Dacă voim să ajungem la lumina zărilor a Invierii Domnului, va trebui să poposim neapărat și la umbra crucii, prin al cărei mijloc a învins Mântuitorul puterea iadului și a morții.

O minunată asemănare ni se vedește sufletelor, dacă voim să asemuim calea postului, cu drumul străbătut de omenire. Pentru neas-

cultarea celui dintâi om, gustând din pomul oprit, a fost sdruncinată orânduirea pământului. Adam domnea peste toate zidurile văzute și chiar peste sine însuși. O pace desăvârșită stăpânea sufletul său...! Bucurii nevinovate i se imblau dela sine sufletului și minții. Petrecerea sa era o zăbavă fermecătoare. Dumnezeu vorbea cu el, cum grăiește un prieten cu prietenul său... Această bucurie era însă numai o preînchispuire a înaltei fericiri ce i-a fost promisă, dacă va rămânea credincios; și această fericire trebuia să o lase moștenire copiilor săi... Dar durere! el nu ne-a lăsat decât lacrimi.

Abea pacătuț și mânia lui Dumnezeu se abate asupra lui, asupra ființei sale proprii, dar cu aceeași lovitură sdrobește Dumnezeu în anumit chip toată omenirea. „Adame ce ai făcut? Unde ești?” (Gen, 3 9).

Unde este dreptatea, cu care ai fost împodobit ca și cu o purpură împărătească? Ce s'a făcut cu cunoștința împede, care-ți desăvârșea sufletul? Unde sunt înclinările nobile și drepte ale inimii tale? Ai ajuns să fi lepădat într'o vale de lacrimi... Iată ce ai săvârșit, când ai arătat neascultare stăpânului!

Dacă iar fi ajuns însă nenorocirea numai pe el singur... Dar, el știe cât de grea ispășire trebuie să facă neamul omenesc, pentru faptul că l-a avut de Tată. El aude pe urmașii săi nenumărați, cum gem și ostenesc de greu din neam în neam sub povara vinei sale personale, cum îl învinuesc de pricinătorul nenorocirii lor... aude cum cer dela el nevinovăția, nemurirea... toate acele bogate daruri, pe care le-a primit în aceeași măsură și pentru ei, ca și pentru sine însuși...

Așa, trăește el 900 de ani o viață de suferință, a durerilor celor mai amare de căntă și apoi ajunge o pradă a morții... Așa de jalnic a trebuit să-și ispășească Adam păca-

tul. Dar această ispășire nu ajunge. Toți urmașii săi trebuie să sufere cu el, să plângă și să moară. Dar nici atâta nu ajunge!

Acestei mari ispășiri îi lipsește încă veșnicia. Un Dumnezeu trebuie să-și adugă ca jertfă suferința sa, lacrimile sale, ascultarea sa, moartea sa...

Fiul unuia născut al Tatălui ceresc, a trebuit să răsădească pe Muntele Golgota alt lemn ca piatră de hotar în viața neamului omenesc și să-l stropască cu sângele său dumnezeesc. Ca o preînchipuire a ridicat Moise în pustie șarpele de aramă, care da tămăduire de mușcătura veninoasă a șerpilor care se târăsc în pulbere; adevărata vindecare a ranei făptuții de cel viclean, a săvârșit-o însă Mântuitorul prin lemnul crucii, pe care s'a înălțat însuși ca să domneasă între cer și pământ și ca să impace pe Ziditorul cu făptura sa.

„Dar acum Doamne, după ce prin moartea Fiului Tău, a fost răscumpărată jignirea ce Ți s'a adus, nu vor mai rămânea suferințe pe lume? S'au cel puțin nu va mai exista teama de suferințele veșnice ale iadului? Dar nu, chiar după moartea ispășitoare a unui Dumnezeu, vor rămânea suferințele pe pământ, vor cădea încă nenumărate jertfe în iad. Ce taină a dreptății! Ce lucru înfricoșat; trebuie să străgăm cu fericitul Augustin „Voi învăța să mă tem de Tine Doamne, dacă nu am învățat să Te iubesc“.

Roadele morții Mântuitorului pe Cruce, trebuie să ni le însușim fiecare în parte. De ele ne putem împărtași, dacă deschidem auzul

nostru la chemarea lui Iisus: „Cel ce vrea să-mi urmeze mie, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să vină după mine“. Dacă ni se pare grea această chemare, care înzuește să ne desprindă de pulberea pământului, să nu uităm că cine o urmează se învrednicește de mărirea infernă de către Tatăl Ceresc.

Voști să deveniți moșteni ai Împărăției Cerurilor și să vă chemați fii ai Celui Preainalt? Luați-vă de călăuză, semnul crucii ce strălucește pe toate locașurile de închinare, semnul ce ocrotește toate sălașurile — dela cele mai mărețe până la cele mai umile — ale creștinilor dreptmăritori, căci acesta putere a lui Dumnezeu este pentru cei ce vor să se mântuiască.

Cu brațele sale desfăcute ea ne cheamă necontenit la umbra sa înătăritoare, îndreptându-ne în aceeași vreme și privirea spre zările senine ale veșniciei, spre lăcașul cel adevărat pe care trebuie să-l dobândim. Să ne înținem haina sufletului, pentru ca astfel cu vrednicie să ne putem împărtași cu rodurile sale bogate — ce atârnă pe lemnul ei uscat — făcându-ne părtași la pâinea ce s'a pogorit pe această scară din Ceruri, singura merinde aleasă pentru sufletele noastre întru veșnicie.

Numai astfel putem împlini cuvântul Apostolului: „far mie nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume“. (Gal. 6-14).

Prot. PAVEL ȘENDREA

de cugete și simțăminte urâte. Nimeni nu este bătut de atâtea cugete necurate, ca omul trândav, el fiind fără ocupație, cugetul lui zboară în toate părțile, mintea-l zămislește felurite gânduri deșarte lumești și inima aplecată către felurile fapte urâte.

„Nu-mi da, Doamne, nici duhul mării, al iubirii de stăpânire“, — se roagă mai departe Sf. Efrem, — adică duhul mândriei de care se molipsesc foarte mulți muritori și care este vătămător, căci omul părtruns de dânsul este lipsit de răbdare și modestie. Omul mândru este neplăcut și urât tuturor, chiar și atunci când e înzestrat cu talente deosebite, căci el folosește toate acestea de obicei pentru înjosirea altora.

„Duhul grăirii în deșert nu mi-l da mie“.

Se vede că grăirea deșartă sau limbușia este un nărav urât, de vreme ce împotriva ei sunt atâtea rugăcuni. Căci și David, necontenit se ruga lui Dumnezeu: Pune, Doamne, pază gurii mele și ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele. Omul limbut prin propriile sale buze își rostește viftoarea sa osândă. Nouă ni se pare că cuvintele noastre nu înseamnă nimic, dar nu e așa. Cuvântul nostru nu este numai un sunet gol, ci cuvântul nostru este

reflexia, icoana duhului nostru, așa că dacă s'ar aduna toate cuvintele noastre, atunci negreșit am vedea într'ansule propria noastră icoană. După cuvintele noastre fiecare își poate face o idee despre noi. Buzele noastre ne câștigă sau respect sau dispreț. „Omul înțelept prin cuvinte se face iubit, iar cel ce înmulțește vorba urfios va fi. (Iacub Sirah 20, 12).

Să nu scăpăm din vedere că grăirea deșartă se răsfrânge mai întotdeauna asupra vieții și fapelor noastre. De aceea foarte înțelepțește a zis Sf. Ap. Iacob, că dacă cineva n'a greșit în cuvinte, acela este în stare a-și înfrâna și tot trupul (Iacob 3, 2). Dimpotrivă, cel ce s'a deprins a greși cu cuvântul, curând începe a greși și cu fapta.

Cum vom întrebuița cuvântul, pentru ca el să nu fie cândiva spre osândă noastră.

Iată cum: Să fim scumpi la vorbă, să întrebuițăm cuvântul nostru numai pentru lucruri vrednice pentru slava lui Dumnezeu, — spre folosul aproapelui și pentru desăvârșirea noastră și nici decum pentru minciună, înșelătorie, clevetire, glume urâte, pentru ocară și sfadă.

Să rugăm pe Dumnezeu să pună pază gurii noastre și să ne ferească de duhul grăirii deșarte. † Gh. S.

∞

Rugăciunea lui Efrem Sirul

Sf. Efrem Sirul face parte din numărul celor mai mari apărători ai credinței, cari au îmbodobit vechia Biserică creștină. A fost un părinte bisericesc. După trup era om, iar după Duh și fapte era inger. Din cea mai tânără vârstă Sf. Efrem a părăsit lumea și s'a dus în pustie, unde prin îndelungata petrecere în post și rugăciune, fără nici un povătuitor, ajunse să fie cel mai ales învățător al Răsăritului și cel mai luminos luceafăr al lumii creștine. Lucrul cel mai ales, pe care-l iubea și-l vestea tuturor, era pocăința. Biserică siriană, careia aparține Sf. Efrem, după loc, a aflat într'ansul tot ce-i trebuia: învățător al credinței și muștrător al năravurilor rele, hrănit în timp de foamete, doborât minunat împotriva boalelor și apărător împotriva ereticilor și păgânilor.

Din mintea lui mare, din inima lui curată a isvorit rugăciunea pe care o rostim noi în acest post. Sf. Efrem este tot așa de simplu și curat în rugăciune, cum era în sufletul și viața sa. El se roagă lui Dumnezeu, mai întâi, ca să depărteze dela dânsul patimile cele vătămătoare de suflet și după aceea ca să-l trimită în locul lor virtuțile cele plăcute lui Dumnezeu, fiind pe deplin incredințat, că nici patimile nu se depărtează dela noi, și nici virtuțile nu ne vin, fără un deosebit ajutor al puterii dumnezeiești.

Rugăciunea aceasta simplă și scurtă ascunde în sine o mare bogăție de cugetări și simțăminte sfinte și foarte lămurit ne înfățișează la

toate nevoile noastre duhovnicești.

„Doamne și stăpânul vieții mele, duhul trândăviei nu mi-l da mie“.

Ne-am fi putut aștepta ca Sf. Efrem Sirul să-și înceapă rugăciunea Sa către Dumnezeu cu cererea de a fi depărtată dela dânsul altă patimă oarecare, iar nu trândăvia sau lenea, pentru că trândăvia, după părerea multora, nu este un lucru așa de însemnat și primejdios. Ba dimpotrivă, unii sunt gata a socoti trândăvia ca o stare vrednică de râvnit.

Însă omul lui Dumnezeu, vede lucrurile cu totul altfel; el vede în trândăvie pe cel dintâi și cel mai primejdios dușman al mântuirii sale și de aceea mai întâi se roagă lui Dumnezeu să-l izbăvească de acest dușman.

Dar oare ce rău face omul leneș, întrucât el nu face nimic? Tocmai faptul că nu face nimic este un rău, pentru că omul întotdeauna trebuie să muncească. Și într'adevăr, dacă însuși Fiul lui Dumnezeu zice despre Sine și despre Tatăl Său: „Tatăl meu până acum lucrează și eu lucrez“ (Ioan 5, 17), apoi îndrăzni va omul să se dea leneș? Munca necontenită este ținta și menirea noastră, pentru aceasta ni s'a dat ființa și viața.

Neîntrebuițarea puterilor date de Dumnezeu la fapte bune, seamănă pe om cu sluga netrebnică din Evanghelie, care a ascuns talantul incredințat în pământ.

Trândăvia atrage după sine patimi vătămătoare și năravuri rele. Cum ogorul nelucrat se acopere cu buruene rele, așa și sufletul se umple

SPOVEDANIA

ca prilej de pastorație individuală

Oprirea dela Sf. Cuminecătură

Canoanele sinoadelor, precum și Sf. Părinți prescriu oprirea penitențului dela Sf. Cuminecătură pentru anumite păcate. Timpul opririi este determinat de gravitatea păcatului, cât și de impietirea penitentului. Se fixează timp dela o spovedanie, la alta, un an, 5 ani, sau chiar oprirea până în ceasul morții. (An. circa can. 22.) (omucidere de vole.)

Oprirea dela Sf. Cuminecătură nu constituie singură un canon, ci ea este un termen dat pentru îndreptare în vederea unui anumit grad de însănătoșire. Este cu alte cuvinte, un timp în care penitentul să exercite virtuțile, cari să-l salveze din lanțul păcatelor.

Primirea Sf. Cuminecături este momentul cel mai înalt de viață spirituală la care aspiră un creștin, căci prin ea, ființa omenească ajunge în cea mai plăcută și fericită intimitate cu Mântuitorul. El locuiește în om, și omul întru El, dar aceasta înseamnă că din sufletul omului, în prealabil, trebuie să fie eliminată orice răutate și imperfecțiune. Eficacitatea Sf. Cuminecături nu se poate concepe atâta vreme cât inima omului este un adăpost al păcatului. (Celce cu nevrednicie se împărtașește, osândă își bea).

Așa dar omul prin căință obține iertarea păcatelor prin Sf. Taină a mărturisirii și apoi inima lui înfrântă și smerită se împărtașește cu Iisus Hristos.

Aceasta este deci conlucrarea omului cu harul divin. Duhovnicul să fie cu mare băgare de seamă la admiterea sau oprirea dela Sf. Cuminecătură.

Simplul fapt că sunt Paștile sau Crăciunul, nu înseamnă să admită pe toată lumea la Sf. Cuminecătură.

(Să nu dați cele sfinte câinilor etc.) Se admite numai în următoarele cazuri:

1. Căința sinceră, dorință și promisiune de îndreptare.
2. Păcate nu prea mari și nu prea numeroase.
3. Păcate din neștiință și fără voie.
4. Păcat greu accidental, dar s'a ridicat din el.

O indulgență prea mare duce la laxitatea conștiinței, la primirea cu nevrednicie a Trupului și a Sângelui Mântuitorului, cauzându-le mai mult rău decât bine, căci este „foc, care arde pe nevrednici“.

Totuși nici prea mare severitate nu este de folos, căci instreținează pe penitent.

Se oprește dela Sf. Cuminecătură penitentul care încă nu da suficiente semne de căință și de îndreptare.

Nimeni nu poate primi Sf. Cuminecătură dacă n'a trecut prin scaunul mărturisirii.

Sunt excepții (date de uzul bisericii), când se împărtașesc cu Sf. Cuminecătură, unii oameni, fără a se mărturisii, (dar se consideră ca și căinți).

Bolnavi în primejdie de moarte:

1. Cei pe cari duhovnicul îi știe că au dus o viață evlavioasă, au fost bisericosi și s'au împărtașit în mod regulat cu Sf. Taine.

2. Aceia cari, chiar dacă nu-i cunoaște Duhovnicul, în ceasul morții dau semne de căință, sau cei din jur dau mărturie de de căința lor.

3. Aceia cari, surprinși de ceasul morții, nu și-au terminat canoanele primite cu căință, pentru păcate grele. În caz de însănătoșire, vor continua însă împlinirea canonului.

Nu se dă Sf. Cuminecătură, nici pe patul de moarte, acelora cari n'au dus o viață curată, nu s'au

spovedit și împărțit de mult timp și nu arată întoarcere și îndreptare.

Pentru împărțire este nevoie de un minim de conștiință. (Nu se da nebunilor, decât în intervalele lucide.)

Dacă nu poate înghiți, atunci duhovnicul cu lîngurita (mufată în Sf. Cuminecătură) să facă semnul crucii pe limba, sau pe buzele bolnavului. (Ilie ep. al Critului, Vintilescu 366).

Duhovnicul ca judecător. Legarea și deslegarea de păcate.

Din mărturisirea penitentului, din dispoziția sa spre căință, din dorința de îndreptare și mai ales din felul cum a acceptat canoanul prescripționat, duhovnicul are suficiente cunoștințe ca să constate gravitatea boalei morale, cât și posibilitățile de vindecare a penitentului. El poate judeca ce sentință să dea cu privire la situația lui morală.

Dacă duhovnicul constată că omul s'a mărturisit sincer deplin, s'a căit și s'a hotărît la viață nouă și la împlinirea canonului, atunci sentința este rugăciunea de deslegare ce o rostește, așezându-i epitrahiliul pe cap și mâna dreaptă peste el, binecuvântând la urmă capul penitentului în cruce:

Formula:

Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos, cu darul și cu îndurările iubirii sale de oameni, să te ferte pe tine fiule (N) și să-ți lase ție toate păcatele, și eu nevrednicul preot și duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, mie, te fere și te desleg de toate păcatele în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh. Amin. (can. 8 sinod. ecum. Pidallon I. cf. 86).

Se refuză deslegarea, în cazurile când Duhovnicul nu poate constata la penitent nici o căință, nici o dispoziție de îndreptare și anume:

1. Cel ce refuză primirea canonului indicat, aceștia nu arată căință sinceră, nici îndreptare căci consideră jertfa și sfortare mare împlinirea canonului.

2. Celce nu se angajează la evitarea ocaziunilor ce dau anză păcatelor, și celce nu se impacă cu cei mâniați de ei.

3. Cel ce nu se mărturesc deplin, refuză să dea lămuririle cerute de duhovnic. Semn de nesinceritate.

4. Cel ce se mărturisesc, dar nu se denunță autorităților și alții suferă pe urma lor. Aceștia sunt fără nădejde.

5. Recidiviștii, cari ascultă poveștile, dar nu depun sfortări pentru un progres moral.

Înțelepciunea și prudența duhovnicului sunt în fața unui examen foarte greu. O severitate exagerată poate provoca descurajare, aversiune, ori chiar ură față de duhovnic și față de sf. taină, iar o blândețe prea mare, ar permite pe de-o parte primirea sf. Cuminecături cu nevrednicie, spre osânda duhovnicului și a penitentului, iar pe de altă parte duce la nimicirea sensibilității conștiinței, încât uneori pierde sentimentul păcătoșeniei, ori săvârșește păcatul cu ușurință, știind că fertarea este foarte ușoară. Refuzarea deslegării are de scop tocmai trezirea conștiinței și îndreptarea penitentului, are deci un caracter pedagogic și nu unul vindictiv.

Să știe deci penitentul, că deslegarea i se refuză, nu ca să fie peșpșit, ci fiindcă nu are dreptul la fertare, și nu-i este de folos fertarea într'un anumit caz, ci trebuie să mai treacă un timp oarecare. Repet, înțelepciunea și prudența Duhovnicului pot aduce mântuirea, iar lipsa acestora căderea multora.

Sigilul sau secretul mărturisirii

Ați luat la cunoștință de bună seamă că disciplina penitențială creștină din primele veacuri practica obiceiul, ca unii păcătoși să-și strige păcatele în public. S'ar părea deci, că nu exista un secret al mărturisirii. Lucrurile stau altfel. Mărturisirea secretă preceda, mărturisirea publică, și aceasta din urmă se practica numai în anumite cazuri, pe care duhovnicul le considera necesare, spre a sgudu conștiința altor creștini, ca să nu cadă în astfel de păcate. Cu timpul, scăzând zelul și crescând amorul propriu al creștinilor, practica aceasta a fost total părăsită.

Păstrarea secretului mărturisirii este impusă de dreptul natural. Omul, în scaunul mărturisirii își deschide inima, arătându-și cele mai intime defecte, cele mai intime preocupări și intenții.

A da în vileag aceste lucruri, ar însemna înjosirea, ori chiar ucidera morală a penitentului, în fața celorlalți oameni: Urmările ar fi incalculabile pentru penitent și familia lor, dar și pentru onoarea preotului și a Bisericii.

Nu-i este permis să-l întrebe pe penitent numele persoanelor cu cari a comis păcatul, sau să facă aluzii la amănunte aflate dela alți penitenți.

Nu este permis a-și face nici o notă despre faptele aflate în scaunul mărturisirii.

Nu este permis, în viața de toate zilele, să facă aluzii la cele mărturisite, sau să-și schimbe brusc atitudinea față de credincioși.

Nu este permis să anunțe autoritățile, chiar când este vorba de o crimă. I se refuză deslegarea, celui ce a săvârșit o crimă și nu se denunță, dar duhovnicul cu prețul vieții sale, este obligat să păzească secretul incredințat lui. În cazul când duhovnicul află că un nevinovat este acuzat de crimă, iar el cunoaște pe criminal, sau știe cine este, din spovedanie, cel mult poate să atragă atenția autorităților că nu acela este vinovatul. Nu este permis să dea însă lămuriri sau indicații.

Cel cari aveți o lungă experiență pastorală, de sigur ați avut dureri sufletești, auzind din gura credincioșilor cuvinte de ocară la adresa preoților, inconștienți, cari n'au știut ține secretul mărturisirii, și au cauzat poticnirea și căderea multora.

Regulamentul disciplinar al Bisericii ort. rom. 1926 pedepsește cu depunerea din preoție, violarea secretului mărturisirii. Legile imperului bizantin erau mai aspre, desigur erau mai bune, mai eficiente, căci prevedeau închisoarea pe viață și smulgerea limbii duhovnicului care trădează secretul mărturisirii.

Din cele expuse, socotesc că fiecare a înțeles rolul covârșitor al duhovnicului și al spovedaniei, pentru propășirea morală a parohienilor și realizarea împărăției lui Dumnezeu între oameni. Să ia aminte fiecare urlașa răspundere ce o are pentru mântuirea sufletului fiecărui credincios incredințat lui. Să nu uite că spovedania este cel mai eficace mijloc de pastorație, fără care pastorația colectivă n'are șanse de reușită.

Să se străduiască fiecare să împlinească eventualele lipsuri și să corecteze eventualele greșeli din trecut, în lucrarea acestei sfinte taine.

Inchei cu cuvintele de foc al Sf. Ioan Gurădeaur: „Păstorul care pierde oile, fie că le-ar fi răpit lupii, fie că le-ar fi furat hoții, fie că ele ar fi pierit de molimă, sau printr'o oricare altă întâmplare, va găsi poate, îndurare în fața stăpânului turmei, el va scăpa plătind paguba.

Acela însă, cărui fiindu-i incredințată grija oamenilor, — această turmă cuvântătoare a lui Hristos, — lasă să se piardă cineva, acela va răspunde nu cu averea, ci cu sufletul său.” (Despre preoție II. cap. 2).

Prof. D. BODEA

Informațiuni

† Preot. Cornel Buzura. În ziua de 15 Februarie 1950 s'a stîns din viață Părintele Cornel Buzura, din parohia Someșul cald, plasa Gilău, în al 65 an al vieții și după o părtorie de 27 ani în parohiile de munte: Agârbiciu, Măguri și Someșul cald.

Ultimile zile ale vieții le-a trăit în satul natal Poțana Blenchi, jud. Someș, unde a fost și înmormântat, alături de tatăl său preotul N. Buzura.

Bunătaea lui și munca depusă la Altarul Domnului i-a fost răsplătită cu dragostea celor mulți cari au venit la prohodul său, din Poțana Blenchi și din parohia sa Someșul cald.

Rugăciunea celor 8 preoți ce l-au prohodit, să fie primită de Tatăl cereș și sufletul său să fie pus de-a dreapta Sa.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 882/1950.

Circulară

Comunicăm Cucerniceii preoțimii spre orientare și conformare că Onor. Minister al Cultelor cu adresa Nr. 1762/34/1950 a revenit asupra circularii Nr. 15930/1949, publicată de noi în „Renașterea” Nr. 25-26/1949 sub Nr. 4090/1949 și Nr. 3/1950 sub Nr. 8021/1949, urmând ca ori ce aprobare prevăzută în numita Circulară să se facă numai de către Episcopii.

Cluj, la 15 Februarie 1950.

Episcop Șeful serviciului
NICOLAE Prot. P. Șendrea

Nr. 724/1950.

Circulară

Fondul de Credit și Ajutor de pe lângă Sfânta Patriarhie acordă ajutor de înmormântare numai celor ce sunt la zi cu cotizațiile.

Cucerniceii preoți cari se pensionează pot rămâne și pe mai departe membrii dacă vor continua să achite cotizația lunară de 200 lei, trimițându-o prin mandat poștal pe adresa: Fondul de Credit și Ajutor. București, strada Antim No. 29.

Cluj, la 8 Februarie 1950.

Din incredințarea P. Sf. Episcop
S. Truția Prot. P. Șendrea
vicar Șeful serviciului

Nr. 1300/1950.

Circulară

Comunicăm Cucerniceii preoțimii dispoziția Onoratului Minister al Cultelor — Direcția Secretariatului — cu Nr. 4427/1950 cu privire la colecte de cereale:

„Avem onoare a vă face cunoscut că pe viitor valorificarea cerealelor colectate de parohii în scopul de a construi sau repara bisericele, se va face numai în condițiile legale prin cooperativele locale.

† Ludovica Both n. Rațiu. A trecut în cele veșnice după o scurtă și grea suferință în ziua de 27 Ianuarie 1950, în etate de 68 de ani.

Adormita a fost soția preotului Victor Both din comuna Bălan, județul Sălaj, cu care a trăit numai 18 ani, când a îmbrăcat haina văduviei, având singura mângăiere pe cele două fiice ale sale.

Ultimii ani ai vieții i-a petrecut în casa fiicei Silvia Prof. Dr. V. Petrașcu din Cluj. Aici a adus atmosfera sănătoasă a vieții dela țară: tradiționalismul, mîrosul de tămăie și busuțoc, grija de casă, bunul simț, bunătaea, pacea, dragostea, ținând veșnic aprinsă — asemeni fecioarelor înțelepte — candela credinței.

Rămășițele ei pământești au fost transportate dela Cluj în comuna Bălan, unde s'a făcut prohodirea și s'au așezat spre veșnică odihnă alături de tubutul ei soț.

Dumnezeu s'așeze sufletul ei în corturile dreptilor și plăcuților Săi.

∞

Colectarea, cumpărarea și circulația cerealelor nu se poate face decât în condițiile Decretului Nr. 306/1949 și hotărîrii Consiliului de Miniștri publicată în Buletinul Oficial Nr. 7 din 25 Ianuarie 1950.

Vă rugăm să binevoști a atrage atențiunea parohiilor din țară să se conformeze dispozițiilor legale.

Cluj, la 21 Februarie 1950.

Din incredințarea P. S. Episcop
Prot. S. Truția Șeful Serviciului
vicar Prot. P. Șendrea

Nr. 1440/1950.

Circulară

Invităm Cucerniceii Preoți să se conformeze dispozițiilor Onoratului Minister al Cultelor cuprinse în Instrucțiunile Nr. 69710/1949, cap. III. întocmind inventarul de cameră, conform modelului anexă dela Instrucțiuni și afișându-l în birou și biserică.

Instrucțiunile se găsesc la fiecare Comitet Provizor local, unde le pot studia.

Cluj, la 28 Februarie 1950.

Din incredințarea P. S. Episcop
S. Truția, vicar.
Șeful Serviciului
Prot. P. Șendrea

Nr. 195/1950.

Concurs repetit

Se publică concurs repetit pentru ocuparea postului de paroh dela parohia de clasa I. Lușca-Jidovița, jud. Năsăud, cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Renașterea”. Condițiile rămân aceleași ca la primul concurs.

Cluj, din șed. dela 22 Febr. 1950.

Din incredințarea P. S. Episcop
S. Truția Prot. Pavel Șendrea
vicar Șeful Serviciului

Redactor responsabil:
Preotul OLIMPIU T. BUCIN

Tipografia Episcopiei ortodoxe române, Cluj